

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

Nota III. De Contractu Mohatra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

flagitium committit. Sed hoc dictu ridiculum est, & meretricio advocato dignum. Non licet, inquis, adulterinis nummis quidquam emere; igitur nec sceleribus. * Rectè: quis hoc pactum licere dicat? Quod subnectis, aliquid de se, ac jure divino illicitum, legibus humanis licitum reddi; Janseniano Doctore dignum effatum est. In tam absurda & acatholica, supina ignorantia, cum ferina malignitate conjuncta, vos præcipientes agit. In dubiis aliquid probabiliter pronunciare, temerarium vocas: tu aliquid ultra; qui falsa & erronea pro indubitatis & fidei articulis venditas. Poteras, Wendrocki, illam Medinæ sententiam amplecti, idque citrà oppositæ censuram, ut ille: nemo tibi licentem intenderet; quamvis alioquin illa minùs probabilis sit. Sed quod Censoris partes tibi vendices, novas leges obtrudas, sapientum responsa eludas, sententiam probabilissimam, ut erroneam & obscenam traducas, condonare tibi non possum; cùm in hoc sycophantæ potiùs, quàm Theologi personam sustineas; & Molinæ potiùs satyræ, quàm D. Thomæ sententiæ subscribas. * Pag. 198.

N O T A I I I.

De Contractu Mohatra.

OMnes ferè Jesuitæ hunc Contractum damnant: aliqui, ut Molina tom. 2. disp. 310. requirunt, * ut merces non vendantur ex intentione redimendi: alii, ut Less. lib. 2. cap. 21. dub. 16. dicunt, hunc Contractum nunquam carere culpa, tum contrà charitatem, tum ratione scandali: alii, ut Apologista Casuistarum, illum in praxi damnant: omnes demum apponunt varias conditiones, scilicet ut bona

* Pag. 199.

bona fide fiat, sine pacto prævio, sine scandalo, & justum pretium semper intercedat. Bonacina tract. de contract. disp. 3. quæst. 2. part. 3. num 20. pro hac sententia multos citat, ut Navarrum, Petrum de Navarra, Rebell. Salon. Sylvestr. Armillam. Sed hi sunt, inquis, auctores Ecclesiæ ignoti, scilicet Regio-portuensi, quæ auctores Catholicos non curat, exemplo sui Jansenii, qui omnia sua à Sectariis auctoribus accepit; nempe hujus plagii ab elegantissimo & nitidissimo scriptore Stephano Deschamps, aliàs Ricardo, allatis collatisque testimoniis convictus est. Vis alios? en tibi, Mercatum 1. de contract. c. 26. Ludovic. Lopez de contract. lib. 1. cap. 34. Salas de contract. de vendit. dub. 37. num. 2. & de Usur. dub. 16. qui citat pro hac sententia, Angelum, Garziam, Gutierrez, Palacium, Azebedium, Graffium. Lopez citat Pennam, Rosellam. Adde Cajetan. in sum. V. emptio, Marcum Serra 2. 2. quæst. 77. art. 1. dub. 3. Dian. 1. part. tract. 8. resol. 53. adde Bannez 2. 2. quæst. 78. art. 2. §. ad 2. Corrad. in resp. cas. parte 1. quæst. 157. qui omnes, seclusa lege positiva, intelligi debent.

Tu verò quid ad hæc, miselle? Deus videt, inquis, totam hanc emptionem esse merum ludibrium, & fœnoris integumentum; nempe hanc artem adolescens adhibet, ut hoc pacto pecuniam eliciat: non agitur, mi homo de Adolescentis peccato, sed Mercatoris. Adit enim Mercatorem nihil tale cogitantem, & ab eo, summo pretio, sed justo, non præfenti quidem pecunia, sed data fide, illius solvendæ intra annum, merces emit. Quis neget, Mercatorem, qui bona fide agit, suas merces prædicto modo vendere posse? tum paulò post redit adolescens, eidemque Mercatori offert easdem merces numerata pecunia

pecunia redimendas, infimo pretio, sed justo, alteri alioquin, si fortè ipse redimere nolit, venditurus. Num est valde probabile, seclufa lege positiva, ut vocant, Mercatorem licitè redimere posse? seclufa inquam lege positiva; nam ne hujus contractus obtentu, usuræ labes irrepat, Principes & Magistratus hujusmodi pacta prohibent. Neque hîc tuas declamationes desidero, sed rationes. Quis enim negat, malam artem Adolescentis cum bona fide Mercatoris esse conjunctam? nec Adolescens usuræ vitium timet. Quod autem dicis, Mercatorem, qui bona fide merces vendidit, si deinde redimat, scœnoris crimen *haud dubiè* contrahere; *haud dubiè*, inquis; sed erunt, qui dubitent, & parùm curent, quid dicas, nisi dicta demonstras. Quid credas, aut teneas, nihil refert; sed quomodò probes.

Nugaris deinde tuo more, & saltas extra chorum; nam nec agitur de pretio injusto, nec Adolescens scœnori accipit. Nempe eo modo accipit, quo dat Mercator, quide scœnore non cogitat. * Nec scele- ratum est, hæc duo simul agere, vendere scilicet easdem merces summo pretio, & infimo redimere; scilicet utroque justo. Immò ne quidem Adolescens peccat, si bona fide illas pecunias eliciat. Cuncta ista certa supponis: quæ si probabilia dixisses, utique tolerandus esses. Sic certam Augustini mentem in quin- que propositionibus agnoscitis, quas tamen Ecclesia ut hæreticas damnavit. Vis dicam, quod sentio? ni- hil certum habetis præter contumaciam in damnatis erroribus, & constantem adversùs Romanum Pon- tificem conspiracyonem. Quod Nicolao Fabro affin- gis, mera calumnia est: sine teste nihil volo tale. Fieri quidem potuit, ut aliquorum decisiones môra- les minùs probaret; quis enim neget, in quodlibet

* Pag. 200.

disci-

disciplinæ genus, fraudis errorisque vitium aliquando irrepere? at, quod Theologiam Moralem, artem cavillandi cum Deo, generatim esse dixerit, adduci non possum ut credam. Sed demus, dixisse, quod tamen non damus: in hoc non laudo. Deus videt, inquis, merum ludibrium esse, fraudis involucrum, fallaciam, dolum, & apertissimam divinæ Majestatis irrisionem. Deus reverà videt id, quod est: si ergo, ut supponitur, bona Mercatoris fides intercedat, illam haud dnbiè Deus videt. Retorqueo argumentum Wendrocki: est Deus, qui à vobis rationem exiget obstinatæ pervicaciæ in propugnandis erroribus, in adornandis calumniis, in spargendis libellis famosis; dissipabit vestra consilia, disjiciet machinas, confundet artes, fraudes & dolos aperiet, factionem destruet, & juratam contra religiosum Ordinem, & Ecclesiam Romanam, conspiracyonem evertet.

N O T A I V.

De Usura.

Hic Apologistam Casuistarum acerrimè perstringis, quasi ipse usuram, & pecuniæ collationem cum tœnore, ejusque repetendæ potestate, licitam esse doceat; ita ut vix scias, ubinam usura possit consistere. Idem Principum & Conciliorum leges, inquis, contrà usuram latas ludificatur, docetque adversùs Judæos constitutas fuisse, & Legis fine cessante cessare legis obligationem. Hic autem Magistratus & Episcopos appellas, ut Jesuitarum audaciam coercerent. Quot verba, tot mendacia. Omnem usuram hic auctor improbat. Et spectato dumtaxat jure divino, nec non seclusa Lege positiva, ut expressè mo-

net)